

LAG- OCH EKONOMIUTSKOTTETS
BETÄNKANDE nr 4/1985-86 med anledning av ltl Barbro Sundbacks m.fl. hemställningsmotion till landskapsstyrelsen om att ansökningstiden för bostadslån som gäller förvärv av aktielägenhet ändras så att lånen kan sökas hela året.

Landstinget har den 27 november 1985 inbegärt lag- och ekonomiutskottets yttrande över nämnda hemställningsmotion. Utskottet, som i ärendet hört bostadslåneinspektören Antonio Johans och bostadssekreteraren Monica Hansen får i anledning härav anföra följande.

Motionärerna anser att systemet med en enda ansökningstid för bostadslån för förvärv av aktier, som innebär rätt till besittning av bostadslägenhet, är mycket oändamålsenligt eftersom försäljning av s.k. aktielägenheter sker när som helst under året. I motionen föreslås därför att ansökningstiden för denna typ av bostadslån ändras så att lånen kan sökas under hela året.

Utskottet har vid behandlingen av ärendet funnit att man vid bestämmandet av tidpunkten för ansökning av landskapets bostadslån har att ta hänsyn till två faktorer.

Å ena sidan kan, såsom motionärerna påpekar, systemet med en enda ansökningstid om året i vissa fall vara mindre lämpligt för en enskild sökande. Utskottet är dock av den uppfattningen att olägenhet uppkommer endast i några få undantagsfall eftersom ett bostadsköp för de flesta är en stor affär som fordrar en viss tids planering.

Å andra sidan har utskottet erfarit att en enda ansökningstid innebär att alla ansökningar kan jämföras med varandra så att bostadslån beviljas de mest behövande och inte, såsom fallet kunde vara med fri ansökningstid, prioriteras i den ordning de lämnas in. Därtill finner utskottet att köpare av aktielokal, genom införandet av en fri ansökningstid, skulle kunna gynnas framom övriga bostadsköpare.

Utskottet har tagit dessa aspekter i övervägande och funnit att möjligheten att

sinsemellan jämföra bostadslåneansökningarna medför en mer rättvis fördelning av lånen. Utskottet anser det allra viktigaste vara att lånen blir rättvist fördelade med avseende å behovet både mellan aktielägenhetsköpare och övriga bostadsköpare samt mellan aktielägenhetsköparna inbördes. Därför finner utskottet att ansökningstiden för bostadslån inte bör ändras även om en ändring i något enskilda fall kunde medföra fördel för en enskild sökande. Vidare önskar utskottet påtala att det redan enligt gällande regler är möjligt att utlysa ny ansökningstid för icke utnyttjade medel. Ledamoten Lund har inte omfattat utskottets åsikt och har till betänkandet fogat skriftlig reservation.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Landstinget måtte förkasta hemställningsmotionen nr 11/1985-86.

Mariehamn den 17 december 1985.

På lag- och ekonomiutskottets vägnar:

Bjarne Björklund
ordförande

Susanne Eriksson
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Björklund, viceordföranden Lönn, ledamöterna Lund, Mattsson och Söderholm.

RESERVATION

Undertecknad har inte kunnat omfatta utskottets betänkande då utskottets majoritet anser att nuvarande system medför den rättvisaste fördelningen av landskapets bostadslån.

Enligt min mening är fördelningen orättvis, eftersom möjligheten att söka bostadslån förnärvarande inte står till buds då aktielägenheter bjuds ut till försäljning.

Förnärvarande kan väntetiden fram till definitivt besked om och erhållande av lån bli mellan 6 - 12 månader t.o.m längre i enstaka fall. Under denna tid finansieras köpet oftast med lån som kräver mellan 10 - 13% ränta vilket fördyrar boendekostnaderna eller så avstår man helt från köp.

En ansökningstid omfattande hela året skulle inverka befrämjande även rent näringspolitiskt då det skulle stimulera byggandet av aktielägenheter.

Lag- och ekonomieutskottet behandlade år 1984 en liknande motion vilken förkastades men man konstaterade att: "landskapsstyrelsen bör överväga att snarast införa ett system enligt vilket lån för inköp av bostadsbelånade aktielägenheter får sökas oberoende av ansökningstider, emedan det kan vara svårt att långt i förväg planera inköp av aktielägenheter."

Ovannämnda skrivning motiverades av landskapsstyrelsens budgetmotivering i 1985 års budget där landskapsstyrelsen förordar en procentuell fördelning av lånen:

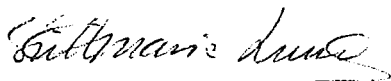
hyreshus 30 - 40 % och personliga lån för aktielägenheter och egnahemshus 60 - 70%.

I budgetmotiveringen lovade landskapsstyrelsen dessutom att på basen av gjorda erfarenheter under året utreda möjligheten att övergå till flere ansökningsterminer.

Enligt min mening har det inte klart framkommit att landskapsstyrelsen har utrett möjligheten till fler ansökningsterminer.

Med hänvisning till att landskapsstyrelsen ännu inte tagit ställning till landstingets förslag om att göra en utredning enligt Leu:s betänkande nr 4/1984 - 85 anser jag det helt rimligt att motionen godkännes efter vad som framkommit under utskottsberedningen samt med beaktande av att återflyttare redan åtnjuter de ansökningsvillkor som efterlyses i motionen.

Mariehamn, den 19 december 1985.

Britt-Marie Lund